

KIRJALLINEN KYSYMYS

Kustannuskilpailukykyä vahvistavien toimien yhteydessä ilmoitetusta työterveyden osuudesta

Eduskunnan puhemiehelle

Hallitus tiedonannossaan kustannuskilpailukykyä vahvistavista toimista antoi ymmärtää, että aikoo säätää lain, jonka myötä yli 20 hengen yrityksen irtisanoessaan työntekijöitä, tulee jatkossa tarjota työterveyshuollon palvelut kuuden kuukauden ajan irtisanomisajan jälkeen.

Työterveyshuoltolaki (1383/2001) määrää, että kaikkien työnantajien tulee järjestää kaikille työntekijöilleen työterveyshuoltolain mukainen ehkäisevä työterveyshuolto, joka pitää sisällään erilaisia ennaltaehkäiseviä ja työskentelyolosuhteisiin liittyviä toimenpiteitä. Työterveyshuoltolaki sanoo, että lisäksi työnantaja voi halutessaan järjestää myös sairaanhoito- ja muita terveydenhoitopalveluja.

Työterveyshuolto Suomessa on

a) lakisääteisestä työterveydenhuollosta, jonka pääfokus on työolosuhteissa ja ennaltaehkäisevissä toimenpiteissä. Lakisääteisen työterveyshuollon tarkoituksena on työnantajan, työntekijän ja työterveyshuollon yhteistoimin edistää: työhön liittyvien sairauksien ja tapaturmien ehkäisyä, työn ja työympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta, työntekijöiden terveyttä sekä työ- ja toimintakykyä työuran eri vaiheissa sekä työyhteisön toimintaa. Lakisääteiseen työterveyshuoltoon kuuluu ennaltaehkäiseviä toimia kuten: työpaikkaselvitykset, terveystarkastukset, toimenpide-ehdotukset, työn terveellisyyden ja turvallisuuden parantaminen työpaikalla, työntekijöiden työ- ja toimintakyvyn edistäminen, neuvonta ja ohjaus. Usein pienyritykset ostavat pelkän lakisääteisen paketin.

Työnantaja saa Kelalta palautusta 60 % kuluista (Korvausluokka I), jos työterveyshuolto ja työpaikka ovat yhteistyössä sopineet työkyvyn hallinnasta, seurannasta ja varhaisesta tuesta ja työkyvyn hallinnan toimintakäytännöt on dokumentoitu tietyllä tapaa. Muussa tapauksessa korvaus on 50 %.

b) sairaanhoitoa ja muuta terveydenhuoltoa, jota työnantaja voi halutessaan eli vapaaehtoisesti tarjota. Työnantajan päätettävissä on, minkä tasoista palvelua se tarjoaa, esim. yleislääkäritasoisista sairaanhoitoa taikka myös erilaisia erikoissairaanhoidon palveluja. Useat työnantajat, erityisesti suuret yleensä tarjoavat työntekijöilleen myös eritasoisia sairaanhoitopalveluja.

Näistä työnantaja voi hakea Kelalta palautusta 50 % (Korvausluokka II)

Työterveyshuoltolaki antaa mahdollisuuden ostaa työterveyspalvelut yksityisiltä tuottajilta ja tästä onkin Suomessa muodostunut melkoinen terveysbisnes. Yritysten ja yhteisöjen varoja yhdessä Kelan korvausten kanssa ohjautuu näiden yksityisten terveysbisnestä harjoittavien yritysten kautta Suomen rajojen ulkopuolelle, mahdollisesti myös veroparatiiseihin.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavat kysymykset:

Tarkoittaako hallituksen tiedonanto kuuden kuukauden työterveyden jatkamisella pelkkää lakisääteistä työterveydenhuoltoa, vai samantasoista työterveydenhuoltoa, joka koski irtisanottua henkilöä työsuhteen aikana? Vai tarkoitetaanko jotain erikseen määriteltyä tasoa, joka koskisi kaikkia irtisanottuja samalla lailla?

Jos kuuden kuukauden jatko tarkoittaisi pelkkää lakisääteistä työterveyshuoltoa kaikissa tapauksissa, ei vapaaehtoinen sairaanhoito kuuluisi mukaan ja lakisääteisen puitteissa voisi toteutua esimerkiksi työkyvyn seuranta ja kuntoutukseen ohjaaminen. Kuka valvoisi, että tämä toteutuisi? Miten tämä eroaisi työttömän lakisääteisestä terveystarkastuksesta, joka on kunnan terveyskeskuksen vastuulla?

Jos työterveyshuolto taas jatkuisi samantasoisena kuin työsuhteessa ollessa, joko lakisääteisenä taikka laajempaa tarjontana, kustannukset yritykselle tulisivat sen mukaan minkä tasoinen sairaanhoito/erikoissairaanhoito oli tarjolla. Kuinka hallitus ehkäisisi ihmisten eriarvoisuuden syntymisen muutosturvassa, jos osalla maan irtisanotuista jatkuisi pelkkä lakisääteinen - ja osalla sairaanhoitopalvelut jopa erilaisine erikoissairaanhoitoinen? Kuinka taattaisiin yritysten tasa-arvoinen kohtelu ja edesauttaisiko tämä yrityksiä heikentämään työterveyden tasoa tulevien kustannusten pelossa?

Tarkoittaako hallitus esityksellään myös osa-aikaisia, pätkä- ja vuokratyöntekijöitä ja nollatyösopimuksella työskenteleviä työntekijöitä?

Osallistuisiko Kela irtisanottujen työterveyden rahoitukseen ja kuinka suureksi Kelan kautta kulkeva julkinen rahoitus nykyisestä kasvaisi?

Sosiaali- ja terveydenhuollonuudistuksen myötä julkisen terveydenhuollon on luvattu vahvistuvan ja ihmisten hoitoon pääsyn parantuvan. Aikooko hallitus selventää työterveyden aseman sote-uudistuksen yhteydessä ja ratkaista, miten työterveyden palvelut voidaan kytkeä osaksi sote-alueiden toimintaa?

Aikooko hallitus poistaa Kela-rahoituksen yksityisen terveydenhuollon palvelujen rahoittamisen osalta ja näin ehkäistä suomalaisten veronmaksajien rahojen virtaamisen terveysbisnestä harjoittaville kansainvälisille yrityksille ja erilaisille veroparatiisisaarille ohjaamalla ne jatkossa julkisen perusterveydenhuollon ja sairaaloiden toimintaan?

Helsingissä 8. päivänä lokakuuta 2015

Satu Taavitsainen /sd